

Comórtas Idirnáisiúnta Timpeallachta

Ceist 1 Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuirisc faoi chomórtas idirnáisiúnta timpeallachta. Sula bhféachann tú ar an tuairisc, pléigh an cheist seo leis an duine in aice leat, nó le do ghrúpa:

Cén fáth ar bhuaigh Inis Oírr duais i gcomórtas timpeallachta, dar libh?

Ceist 2 Seo thíos cuid den stór focal a bheidh le cloisteáil sa mhír. An féidir leat féin agus an duine in aice leat an dá cholún a cheangal sula bhféachann sibh ar an tuairisc?

1. award	a. <i>an t-ór</i>
2. was awarded	b. <i>gradam</i>
3. the first prize	c. <i>bronnadh</i>
4. population	d. <i>muintir Inis Oírr</i>
5. on managing / management	e. <i>iomaíocht</i>
6. contest	f. <i>ar bhainistiú</i>
7. presentation	g. <i>comhghairdeas</i>
8. the people of Inis Oírr	h. <i>daonra</i>
9. the gold (medal)	i. <i>dochreidte</i>
10. unbelievable	j. <i>an chéad duais</i>
11. congratulations	k. <i>cur i láthair</i>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Ceist 3 Anois féach ar an tuairisc cúpla uair agus ceangail na píosaí eolais sa dá cholún le chéile. Pléigh do chuid freagraí leis an duine in aice leat.

1. Tá dhá ghradam...	a. ón domhan ar fad san iomaíocht.
2. Bhain Inis Oírr an chéad duais amach...	b. mhuintir Inis Oírr agus faoin gcaoi a maireann siad.
3. Bhí beagnach 50 cathair, ceantar agus pobal...	c. buaite ag Inis Oírr i gcomórtas idirnáisiúnta timpeallachta.
4. Tá a lán daoine atá ag an ócáid sa tSín...	d. go bhfuil an dá dhuais buaite acu.

5. Bhí an cur i láthair faoi...	e. ag iarraidh cuairt a thabhairt ar Inis Oírr.
6. Níl Paddy Crowe in ann a chreidiúint..	f. in dhá rannóg faoi leith.

Ceist 4 ‘...fiche míle duine...’ agus ‘...leathchéad cathair...’

1. An bhfuil na focail le línte fúthu san uimhir iolra nó san uimhir uatha?
2. Cuir Gaeilge ar na samplaí seo:

50 teachers
100 students
1,000 books
a million trees
600 people
70 schools

Ceist 5 An féidir leat féin agus an duine in aice leat na tíortha a cheangal leis na pictiúir chuí?

An tSín, An tSeapáin, An Rúis, An Afraic, An Astráil, An tSiria, An Iaráin agus An India.

Anois cuir **sa** nó **san** roimh na tíortha.

Ceist 6 Pléigh na ceisteanna leis na daoine eile i do ghrúpa:

1. Cad is ainm don áit ina bhfuil tú féin i do chónaí? Cad is brí leis an logainm?
2. Déan cur síos ar an áit do na daoine eile i do ghrúpa.
3. Cad é do bharúil faoi Inis Oírr?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

Tá an cheist seo le plé sula seinntear an tuairisc.

Ceist 2

Tá an cheist seo le déanamh sula seinntear an tuairisc.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
b	c	j	h	f	e	k	d	a	i	g

Ceist 3

1. C
2. F
3. A
4. E
5. B
6. D

Ceist 4

1. Tá na focail san uimhir uatha.
2. Cuir Gaeilge ar na samplaí seo:

caoga mínteoir
céad dalta
míle leabhar
milliún crann
sé chéad duine
seachtó scoil

Ceist 5

An tSín, sa tSín (d)
An tSeapáin, sa tSeapáin (a)
An Rúis, sa Rúis (g)
An Afraic, san Afraic (h)
An Astráil, san Astráil (b)
An tSiria, sa tSiria (c)
An Iaráin, san Iaráin (f)
An India, san India (e)

Ceist 6

Is féidir gach beirt (nó grúpaí) a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin na ceisteanna a phlé leis an rang iomlán.

Eimear Ní Chonaola

Ta dhá ghradam buaite ag Inis Oírr, Árann i gComórtas Idirnáisiúnta Timpeallachta. Is sa gCathair¹ Xiamen sa tSín a fógraíodh buaiteoirí an chomórtais chomhshaoil, LivCom inniu. Bronnadh an chéad duais ar Inis Oírr i Rannóg an Bhealaigh Maireachtála Shláintiúil agus d'éirigh leo an chéad duais a bhaint amach freisin i Rannóg na bPobal, ina bhfuil daonra suas le fiche míle duine. Díríonn an comórtas idirnáisiúnta seo ar bhainistiú na timpeallachta áitiúla. Bhí beagnach leathchéad cathair, ceantar agus pobal ó ar fud an domhain san iomaíocht. Tá Paddy Crowe, Bainisteoir Chomhar Chaomhán Teo i láthair ag an ócáid sa tSín agus seo mar a labhair sé liom ar ball beag.

Paddy Crowe

Bhuel ciallaíonn an duais seo go bhfuil Inis Oírr ar mhapa an domhain. B'fhéidir go bhfuil Inis Oírr beag ach m'anam, tar éis anocht tá sé mór. Tá an méid daoine atá ag teacht chugainn anseo as chuile² áit sa domhan, atá siad anseo in Xiamen sa tSín agus chuile dhuine ag iarraidh teacht go bhfeicfidh siad an áit speisialta seo. Bhíodar an-tógtha leis an gcur i láthair a dhein muid, agus bhí sé faoi mhuintir Inis Oírr agus an chaoi a maireann siad agus bhíodar tógtha ar fad leis... agus caithfear a rá nuair a thugadar an t-ór dúinn, an dtuigeann tú, as chuile dhuine as na mílte agus na milliúin duine in áiteacha³, gur thóg muid é sin, sa domhan, tá sé dochreidte *really*, níl mé in ann é a thógáil isteach ar chor ar bith. Ní raibh me ag súil le rud chomh mór seo, cuirfidh mé mar sin é. So, bhuaigh muid amach an rannóg suas go dtí fiche míle agus bhuaigh muid rannóg eile i gcoinne chuile dhuine a bhí sa gcomórtas, sin na cathracha móra millteacha agus gach aon áit eile freisin. Agus níl mé in ann é a thógáil isteach i gceart mé féin fós. An áit is fearr sa domhan anocht ná Inis Oírr, sin an chaoi a bhfuil sé, sin an chaoi a ndearna⁴ siad amach é. Tá sé dochreidte ach m'anam, bhí a fhios agam é sin riamh i mo shaol ar aon chaoi, go bhfuil Inis Oírr chomh maith sin agus muintir Inis Oírr

Eimear Ní Chonaola

Agus comhghairdeas ó chroí le muintir Inis Oírr.

---

¹ *sa* + urú atá i gcanúint Chonnacht, *sa* + h atá sna canúintí eile

² *chuile* = *gach uile*

³ *áiteanna* atá sa chaighdeán oifigiúil, ach *áiteachaí* a deirtear go minic i nGaeilge Chonnacht.

⁴ *a dhein* a deirtear